

භංවල්ල රඛර් කම්හලෙන් සිදුවන පරිසර දූෂණය ගැන සසප විමර්ශනය නතර කිරීමේ තැනීක්

විළාති පිරිස් විසිනි

2014 ජූනි 14

තු න්‍යාධීනේ පිහිටි හංචිල්ල රඛර් ප්‍රචක්විස් (එච්ංජිංඩ්‍රෑප්පි) කම්හලෙන් සිදුවන පරිසර දූෂණය නතර කරන ලෙස ප්‍රදේශයේ ජනයා කළ උද්‍යෝගයන් මරදනකාරී වාතාවරනයකින් යටපත් කර ගැනීමෙන් පසු, මෙම දූෂණය ප්‍රදේශයේ ජනයාට බලපා ඇති අන්දම විමර්ශනය කිරීමට සමාජවාදී සමානතා පක්ෂය (සසප) ගෙනයන වැඩ කටයුතු නතර කිරීමට කම්හල් පාලකයන්, ආන්ත්‍රික්වේ දේශපාලනයැයන්ගේ හා පොලීසියේ උදව් ඇතිව ත්‍රියා කරන බවට කරුණු එළිවෙමින් පවති.

මෙම උත්සාහය පරිසර දූෂණයෙන් තමන් කළක් තිස්සේ පිඩා විදින බවට වෝදනා කරන ප්‍රදේශයේ ජනයාට සත්‍යය පැහැදිලි කර ගෙන එම තත්ත්වය නතර කර ගැනීමටත් තම සෞඛ්‍යාරක්ෂාව සඳහා පියවර ගැනීමටත් ඇති අයිතිය නැති කිරීමේ තැතකි. කොමිෂ්‍යාත්‍යාලා තකන්නේ තමන්ගේ ලාඛ පොදු රැක ගැනීම ගැන පමනකි.

සසප විසින් වැළිවෙිරිය ජල දූෂණය පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීමට පිහිටුවන ලද ස්වාධීන කමිකරු පරික්ෂාන කම්මුව තුන්‍යානේ පරිසර දූෂණය සෞඛ්‍යාරක්ෂාව පැවතීමට තීන්දු කලේ එහි මහජන උද්‍යෝගයන් මධ්‍යයේ ය. වැළිවෙිරිය ජල දූෂණය ගැන වෝදනා ලබන වෙනිග්‍රාස් රඛර් කම්හල අයිති සමාගමට ම එච්ංජිංඩ්‍රෑප්පි කම්හල ද අයිති ය.

දිගු කළක් තිස්සේ වැළිවෙිරිය ජනයා තමන් විදින පිඩාවලට එරහිව ගෙනයිය මහජන උද්‍යෝගයන් මැඩ්මට, ආන්ත්‍රික කම්හල වෙනුවෙන් යෙදු හමුදාව ගිය වසරේ අගෙස්තු 1දා සිදු කළ වෙඩිතැබෙමෙන් තරුනායන් තිදෙනෙකු ජීවිතක්ෂයට පත්ව තවත් ගෙනනාවක් තුවාල ලැබූහ. මහජනයා අස්වැසීමේ උපාමරුවක් ලෙස කම්හල වෙනත් ස්ථානයකට ගෙනයන බව ආන්ත්‍රික හා සමාගම ප්‍රකාශ කළත් එය ද තිශ්විත නැතු.

මෙමෙසම, මාර්තු 16 දා තමන්ට පරිසර දූෂණයෙන් වන හානි ගැන උද්‍යෝගයන් යෙදුනු තුන්‍යාන ගම්මුවෙන්ට රුදුරු පොලීස් ප්‍රභාරයක් එල්ල විය. අහම්බ සිද්ධියක් තිසා එක් පොලීස් නිලධාරියෙකු මියාම දැඩිම්මා කරගෙන තුන්‍යාන ප්‍රදේශය දින ගෙනනාවක් පොලීස් අත් අඩංගුවට පත් කර තිබුති. පොලීස් නිලධාරියා මිය යාමේ සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් අප්‍රේල් 16 දා අත් අඩංගුවට ගැනුනු පි.පි. රුවන් සහ අයි. පි. සරත් මාස දෙකක් ගතවීත් පොලීසියට තවමත් කිසිදු වෝදනාවක් ගොනුකර ගැනීමට නොහැකිව “සැකපිට” යැයි රිමාන්ත් ගත කර ඇත්තේ ගම්මුන් බිඟ වැද්දීමේ ද අරමුන ඇතිව ය.

මාර්තු 16 සිද්ධියෙන් පසු, සසප ගෙනයන පරීක්ෂණ කටයුතු පිළිබඳව එච්ංජිංඩ්‍රෑප්පි කම්හලකාරීවය ද පොලීසිය ද අවධානයට යොමු කර ඇත. ඊට හේතුව, පරිසර දූෂණය පිළිබඳව ප්‍රදේශයේ ජනයාගේ වෝදනා එබදු පරික්ෂණයකින් සනාථ වනු ඇතැයි යන හිතිය යි.

- පසුගිය මාර්තු මාසයේදී, පළාත් සහා මැතිවරන උද්‍යෝගයන් කොටසක් ලෙස සසප සාමාජිකයන් පිරිසක් තුන්‍යාන ප්‍රදේශයේ ජනයා සමග සාකච්ඡා කරමින් සිටිය ද මැදිහත් වූ පොලීස් නිලධාරින් පක්ෂයේ උද්‍යෝගයන් ගම්මුවෙන්ට “කෝපගැනීවිය” හැකි යයි කියා සිටිමින් එය නතර කිරීමට යත්ත දැරුහ. ගම්මුන් කෝප ගැනීමේ කතාව පොලීසිය විසින් ගොතන ලද්දකි.

- අප්‍රේල් 27 තුන්‍යාන ප්‍රදේශයේදීම සසප කන්ඩායමක් පරික්ෂණය සඳහා අවධා තොරතුරු රස් කිරීමේ යෙදි සිටියදී නීති විරෝධී ලෙස රඳවා ගත් පොලීසිය ඔවුන් මුදා හැරියේ ප්‍රශ්න කර ප්‍රකාශ ලියා ගැනීමෙන් පසුව ය. උද්‍යෝගයන් තම දේශපාලන අයිතින් මත කියා කරන බව පක්ෂ මධ්‍යස්ථානයෙන් කියා සිටි විට පාදුක්ක පොලීස් ස්ථානාධිපති පැවසුවේ මෙමෙස මැදිහත් වන්නේ සසප පමනක් බව යි.

• ජ්‍යති 1 දා සසඡ සාමාජිකයන් කන්ඩායමක් කමිකරු පරික්ෂණයේ වැදගත්කම හා පක්ෂයේ දේශපාලන පිළිවෙත පිළිබඳව කරුණු පැහැදිලි කිරීමට ගිය අවස්ථාවේ ගම්මුන් ඔවුන්ට ප්‍රකාශ කළේ කමිහල් කළමනාකාරීත්වය සසඡ ගැන ඔත්තු බැලීමට යොදවා ඇති බව යි. අප පක්ෂ සාමාජිකයන්ට එරෙහිව මැර ප්‍රහාරයක් උසිගැන්වීමේ ඉඩක් ඇති බවට ද ඔවුනු අනතුරු ඇගැනුහ.

කමිහලේ කමිකරුවන් හා ගම්මුන් අතර හේදයක් ඇව්වීමට හා ජනයා බා ගැනීමට කළමනාකාරීත්වය ප්‍රයත්න දරන බවට ද සසඡට කරුණු දැක්වූ අය සඳහන් කළහ.

සමාගම විසින් යට ගැසීමට තැත් කරන්නේ කළක් තිස්සේ කමිහලෙන් සිදුවන පරිසර දූෂණයට එරෙහිව පුදේශයේ ජනයා අතර පැවති විරැද්ධිත්වය යි. පාදුක්ක පොලීසිය පසුගිය පෙබරවාරි 28 දා අවස්සාවේල්ල මහෝස්ත්‍රාත් අධිකරනයට කළ පැමිනිල්ලක දැක්වෙන්නේ කමිහලෙන් පිට කෙරෙන රසායනික දුව්‍ය මිශ්‍රණ වී, ලිං ජලය අපවිතුව ඇති බැවින් එම ජලය බේමට හෝ නැමට තුළුදුසු බවත් කමිහලෙන් පිටකරන දුම නිසා වාතය අපවිතු වීමෙන් ග්‍රෑවසන රෝගවලට ජනයා ගෞරුරුව ඇති බවත් ප්‍රවසමින් 500ක පමණ පිරිසක් කමිහල වසා දමන ලෙසට ඉල්ලා උද්‍යෝග්‍යනය කරන බව යි.

උද්‍යෝග්‍යනය තැවැන්වීමේ උපායක් ලෙස පොලීසිය මෙම පැමිනිල්ල කළ ද, කමිහලෙන් සිදුවන පරිසර දූෂණය පිළිබඳව වැදගත් තොරතුරු ඒ පිළිබඳව සිදු කෙරුණු මූලික විමර්ශනවලින් හෙළිවූ තතු යටතේ අධිකරන නියෝගය ප්‍රකාශ කිරීම කළ ඇද්ධීමින් පවතී. පීඩාවට පත් පාර්ශ්වය වෙනුවෙන් හන්වැල්ල පහත්ගම කුඩාවල වත්ත පදිංචි ජස්ටින් සිල්වා සාක්කි දෙමින් ප්‍රවසා ඇත්තේ, තම ඉඩමේ පිහිටි ලිංදේ ජලය පරික්ෂා කළ ජාතික ජලාපවහන මත්වලය එම ජලය පානය සඳහා තුළුදුසු බවට වාර්තාවක් ලබා දුන් බව යි. ඔහු එම වාර්තාව උසාවියට ඉදිරිපත්කර ඇතේ.

තවද තම දැවන්ට හා නිවස අසල තවත් දැවන්ට ග්‍රෑවසන ආබාධ හා වර්ම රෝග පවතින බවත් රට අමතරව පුදේශයේ ජනතාවට වකුගත් රෝග මෙන්ම අක්මාවේ හා උදරයේ රෝග හටගෙන ඇති බවත් ඔහු ප්‍රකාශ කර ඇති. මේවා සිදුවන්නේ කමිහලෙන් නිකුත් කරන අපජලය හා විෂ දුම් නිසා බවද ඔහු කියා සිටියේ ය.

කමිහලෙන් නිකුත් කරන ලද අප ජලය තිසි ප්‍රමිතියෙන් තොර වන බව පවසමින් 2004 දී පරිසර අධිකාරීයේ අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල් විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපියක්ද සිල්වා විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති. එම වාර්තාවට අනුව එවකට කරමාන්ත ගාලාවෙන් නිකුත් කළ අප ජලයේ තිබිය යුතු ඇමෙශ්නියා සහ නයිටුර්න් ප්‍රතිගතය උපරිම බාරන සීමාව ඉක්මවා ඇති. තවත් පස්දෙනෙකු මෙලෙසම වැදගත් සාක්කි ඉදිරිපත් කර ඇති අතර මෙම සාක්කිකරුවන් හා අනෙකුත් පුදේශවාසින් ස්වාධීන කමිකරු පරික්ෂණය හා සම්බන්ධවීම වැළැක්වීමට කමිහල් පාලකයන් හා පොලීසිය මාන බලයි. මෙම සාක්ෂිවලින් එලිදරවු වන කරුණු හා වැළිවෙරිය ජනයා වෙනිග්‍රෑස් සමාගමට එරෙහිව ඉදිරිපත් කළ වෝදනා බෙහෙවින් සමාන ය.

තුන්නානේ මෙන්ම රතුපස්වලදීද මහජනයා මූලා කරමින් සහ බියවද්ධීමින් මහජන විරෝධය මැඩ්මට ආන්ඩ්වාද කමිහල් හිමියන්ද එකඟීගට කටයුතු කරමින් සිටියි. මහජනයාට බොරු කියමින්ද ඔවුන් එකිනෙකා කොටවමින්ද පොලීස් හා මිලිටරි ප්‍රහාර එල්ල කරමින්ද ආන්ඩ්වාද ගෙනයන්නේ මහජනතාවගේ ජීවිත අනතුරේ හෙලමින් මෙම ආයෝජකයන්ගේ ලාභ ආරක්ෂා කරදීමේ වැඩිපිළිවෙලකි. වෙසේසින්ම අඩු දියුණු රටවල කාර්මික දූෂණය ඉහවහා ගොස් ඇති. වැඩි කරන ජනයාගේ ජීවිත පරදුවට තබා ලාභ ගැරීමට යන මේ සූදුවට ඉඩ නොදිය යුතු ය. ආර්ථික අරුබුදයේ ගිලි යන තතු තුළ ලොවපුරා දෙනපති පන්තිය ආන්ඩ්වාද උදුවූ ඇතිව මෙ පිළිවෙත ඉවක් බවක් නැතිව ක්‍රියාවට දැමයි.

ලාභ සඳහා නොව මනුෂ්‍ය අවශ්‍යතා අනුව නිෂ්පාදනය සංවිධානය කෙරෙන කුම්යක් තුළ පරිසර දූෂණය ද නතර කළ හැකි ය. එය වනායි සමාජවාදී කුම්ය යි. ජාත්‍යන්තර සමාජවාදී කුම්යක කොටසක් ලෙස සමාජවාදී වැඩිපිළිවෙල ක්‍රියාවට දමන කමිකරුවන්ගේ හා ගොළීන්ගේ ආන්ඩ්වක් සඳහා සසඡ සටන් කරන්නේ මේ පදනම් මත ය.

තුන්නානේ සසඡ ගෙනයන උද්‍යෝග්‍යනය නතර කිරීමට දරන ඕනෑම උත්සාහයක වගකීම සමාගම මත පැටවෙන බවට අපි කියා සිටිමු. වැළිවෙරිය මෙන්ම තුන්නානේ ජනයාද කමිකරු පන්තිය හා තරුනයන්ද සසඡ දියත් කර ඇති පරිසර දූෂණය එලිදරවු කිරීමේ ස්වාධීන කමිකරු පරික්ෂණයට සහයෝගය දීමට ඉදිරිපත් වීම තිරනාත්මක ය. එය, තම අයිතින් රැකගැනීමේ කමිකරු පන්ති අරගලයේ කොටසකි.